

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 231

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1641) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve Listesi.....	4
• Kanun Teklifleri Yenileme Tezkeresi.....	11
• 2/1641 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	12
- Genel Gerekçesi	12
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	13
• Dışişleri Komisyonu Raporu	14
• Teklif Metni.....	18
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	18
• Mutabakat Zaptı.....	19

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-180451

2 Ekim 2023

Konu: Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/5027	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
2	2/5038	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
3	2/1781	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması
4	2/2783	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ve Notalar
5	2/2278	Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması
6	2/2935	Matrah Aşındırma ve Kâr Kaydının Engellenmesine Yönelik Vergi Anlaşmaları ile İlgili Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Çok Taraflı Sözleşme
7	2/1897	Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Karar



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
8	2/1912	Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Karar
9	2/4162	Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47'nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21'inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 Tarihli ve GA21/4/442 Sayılı Karar
10	2/2370	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
11	2/3910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma
12	2/4291	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma
13	2/3378	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması
14	2/1532	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması
15	2/1548	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşma
16	2/2984	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İşbirliği Anlaşması



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
17	2/1194	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması ve Notalar
18	2/2024	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
19	2/4188	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşması
20	2/3141	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Kralığı Kraliyet Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
21	2/5025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
22	2/5026	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması
23	2/3537	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askerî Alanda İşbirliği Çerçeve Anlaşması
24	2/2021	Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşması
25	2/4323	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma ve Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşması
26	2/4416	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
27	2/4417	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşması ve Notalar
28	2/4418	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma İş Birliği Anlaşması
29	2/4706	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması
30	2/4911	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî İşbirliği Çerçeve Anlaşması
31	2/5024	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşma
32	2/4292	Türkiye Cumhuriyeti İşleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Millî Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kuveyt Devleti Hükûmeti Arasında İşbirliği Protokolü ve Notalar
33	2/3706	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İşbirliği Anlaşması
34	2/4650	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Mali ve Teknik İş Birliğine İlişkin Çerçeve Anlaşması
35	2/1459	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Mali Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/1545	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşma
37	2/3445	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taahhümleri Anlaşması
38	2/4529	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşması
39	2/1593	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşması
40	2/1794	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması
41	2/1949	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşması
42		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Teşkilatı Arasında Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Uluslararası Sekreteryası İçin Ev Sahibi Ülke Anlaşması Tadil Protokolü
43	2/4814	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malta Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
44	2/1776	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
45	2/3536	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/3543	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
47	2/4891	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması
48	2/2847	İslam Konferansı Örgütü'nün İmtiyaz ve Muafiyetlerine Dair Sözleşme
49	2/2664	İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü ile Notalar
50	2/3004	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşma ve Notalar
51	2/2023	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşması
52	2/2058	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma
53	2/2025	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşma



Sayfa 6 / 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/1641)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sanayi,Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 398979 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/12/2018

Binali Yıldırım

İzmir

GENEL GEREKÇE

Ülkemizin Afrika açılım stratejisi kapsamında, Türkiye ile Mali arasında karşılıklı menfaatler temelinde enerji sektöründe işbirliğinin geliştirilmesi maksadıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı” 2 Mart 2018 tarihinde Bamako’da imzalanmıştır.

Mezkûr Mutabakat Zaptı ile elektrik santrallerinin kurulması, yönetimi, trafo merkezleri, elektrik iletimi, dağıtımı ve elektrik sisteminin rehabilitasyonu ile yenilenebilir enerji alanında projeler geliştirilmesi, mühendislik ve danışmanlık konularında teknik işbirliği ve bilgi paylaşımı hedeflenmektedir.

Söz konusu Mutabakat Zaptı kapsamında Ülkemizin elektrik alanında sahip olduğu deneyimlerin paylaşılması neticesinde Mali’nin enerji sektörüne katkı sağlanacağı ve mevcut ilişkilerimizin her iki ülkenin karşılıklı yararına olacak şekilde geliştirileceği değerlendirilmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-153056

14 Aralık 2018

Konu: Mutabakat Zaptı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2 Mart 2018 tarihinde Bamako’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

21/10/2025

Esas No: 2/1641

Karar No: 165

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1641 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 16/10/2025 tarihinde yaptığı 18’inci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

27’nci Yasama Döneminde görüşülememesi nedeniyle kadük kalan 2/1459 esas numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, 03/10/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan KURTULMUŞ imzasıyla yenilenmiştir. Teklif, 2/1641 esas numarası ile 04/10/2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonun 28’inci Yasama Dönemi 16/10/2025 tarihli 18’inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye ve Mali arasında elektrik santrallerinin, trafoların, dağıtım hatlarının işletilmesine, yenilenebilir enerji alanında iş birliğine gidilmesine ve bu konulara ilişkin konferanslara birlikte katılım sağlanmasına yönelik Mutabakat Zaptı’nın uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;¹

Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayşe Berris EKİNCİ tarafından;

Mutabakat Zaptı’nın ülkemizin Afrika ortaklık politikası kapsamında Mali ile enerji sektöründe iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla imzalandığı,

Söz konusu Mutabakat Zaptı uyarınca, ülkemizin elektrik alanında sahip olduğu deneyimlerin Mali’yle paylaşılarak ülkenin enerji sektörüne katkı sağlanmasının ve ikili ilişkilerimizin karşılıklı yarar çerçevesinde geliştirilmesinin hedeflendiği,

Mali Hükümeti’nin maden ve yenilenebilir enerji alanında yatırım imkânlarının çeşitlendirilmesini hedeflediği; hidrolik, güneş enerjisi ve biyokütle alanında iş birliğine açık bir tutum sergilediği ve bu kapsamda yenilenebilir enerji, baraj yapımı ve hidroelektrik enerji alanında deneyime sahip Türk firmaları için Mali’yle iş birliği imkânlarının olabileceği,

İmzalanan Mutabakat Zaptı’nın enerji alanında yapılabilecek ya da yapılması öngörülen iş birliği alanlarına işaret etmekte olduğu ve bir çerçeve çizdiği,

Mutabakat Zaptı’nın elektrik santrallerinin kurulması, yönetimi, trafo merkezleri, elektrik iletimi, dağıtımı ve elektrik sisteminin rehabilitasyonu ile yenilenebilir enerji alanında projeler geliştirilmesi, mühendislik ve danışmanlık konularında iş birliği ve bilgi paylaşımına ilişkin bir yasal altyapı sunduğu,

Anlaşma’nın, enerji alanında yatırımları teşvik etmeye yönelik faaliyetlerin de desteklenmesini öngördüğü,

Ülkelerimiz arasında iş birliği planlarının ortaklaşa geliştirilmesi amacıyla bir enerji çalışma grubunun da tesis edildiği ve zabıt metninin içerik olarak diğer ülkelerle imzalanan anlaşmalarla da benzer özellikler taşıdığı,

Mutabakat Zaptı’nın onayı için Mali’de ilave bir prosedürün yerine getirilmesinin gerekli olmadığı, ifade edilmiştir.

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:
<https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/5263>

Komisyon Başkanı ve üyeler tarafından,

Anlaşma’da yer alan gizlilik ilkesi düzenlemesinin belirsizlik yarattığı, gizlilik ilkesiyle ilgili enerji bağlamında inşaat veya teknoloji paylaşımı yapacak firmaların ismiyle ilgili bir gizlemeyi de barındırıp barındırmadığı ve gizlilik ilkesinin Anlaşma’nın karşı tarafının talebi üzerine düzenlenip düzenlenmediği, Anlaşma kapsamında Türkiye’nin Mali’de hâlihazırda enerji yatırımı olup olmadığına ilişkin tevcih edilen sorular, Dışişleri Bakan Yardımcısı Ayşe Berris EKİNCİ ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı Ercan KILINÇKIRAN tarafından cevaplandırılmış olup bu kapsamda,

Ülkemiz tarafından akdedilen anlaşmalarda zaman zaman gizlilik ilkelerine yer verildiği, özellikle bilgi paylaşımını öngören anlaşmalarda gizlilik konusunda birtakım düzenlemeler yapıldığı ve karşılıklı iki ülkenin şirketleri arasında işbirlikleri yapıldığında o şirketlerin bazen kendi ticari gizliliği olan bilgilerini de paylaşılabildiği ve bu nedenle, anlaşmaların içerisinde, bazı bu şekilde bilgi paylaşımı olan anlaşmaların ve deneyim paylaşımı olan anlaşmaların içerisinde gizlilik hükümlerine yer verildiği,

Anlaşma’nın içeriğine baktığınızda özellikle iki tarafın ilgili kurum ve kuruluşlarının bir araya gelmesi ve ortaklaşa potansiyel iş birliği alanlarının belirlenmesi konularının yer aldığı ancak herhangi bir firma isminin gizlenmesi ya da gizlilik maddesinin genişletilmesi gibi bir şeyin söz konusu olmadığı,

Gizlilik düzenlemesinin iki tarafın da talebi olabileceği ve karşılıklı bilgi paylaşımı olan anlaşmalarda bu tarz düzenlemeler olabildiği,

Mali’de birtakım yenilenebilir enerji bağlamında bazı şirketlerimizin araştırmaları bulunsu da çok ciddi bir yatırımın mevcut olmadığı,

belirtilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif’in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif’in 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Derya BAKBAK, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, İstanbul Milletvekili Oğuz Üçüncü, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan
Fuat Oktay
Ankara

Başkanvekili
Mustafa Canbey
Balıkesir

Kâtip
Derya Bakkak
Gaziantep

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Ahmet Fethan Baykoç</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Asuman Erdoğan</i> Ankara (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Ceylan Akça Cupolo</i> Diyarbakır
Üye <i>Talih Özcan</i> Düzce	Üye <i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i> Elâzığ (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Utku Çakırözer</i> Eskişehir
Üye <i>Seda Gören Bölük</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Hasan Karal</i> İstanbul	Üye <i>Oğuz Kaan Salıcı</i> İstanbul
	Üye <i>Oğuz Üçüncü</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE MALİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ENERJİ ALANINDA
İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT
ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 2 Mart 2018 tarihinde Bamako’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE MALİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ENERJİ ALANINDA
İŞBİRLİĞİNE İLİŞKİN MUTABAKAT
ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MALİ CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİNE
İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTI

GİRİŞ

Bu Mutabakat Zaptı (bundan böyle "Mutabakat Zaptı" "MoU" olarak anılacaktır) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Mali Cumhuriyeti Hükümeti arasında yapılmıştır. Bundan böyle münferiden "**Taraf**" ve müştereken "**Taraflar**" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Mali Cumhuriyeti Hükümeti,

İki ülke arasındaki mevcut yakın ve dostane ilişkileri **GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURARAK,**

Her bir Tarafın ilgili uluslararası yükümlülüklerine **SAYGI DUYARAK,**

İki ülke arasında enerji alanında gerçekleştirilen mevcut işbirliğini **KABUL EDEREK,**

Enerji alanında, eşitlik, karşılıklı saygı ve çıkar esaslarına dayalı bu işbirliğini güçlendirmeyi **ARZU EDEREK,**

Enerji alanında ikili işbirliğini teşvik etmek ve geliştirmek amacıyla, Taraflar arasında işbirliğine dayalı kurumsal ilişkilerin tesis edilmesi için gerekli temeli oluşturmayı **ARZU EDEREK,**

Aşağıdaki hususlarda **MUTABİK KALMIŞLARDIR:**

MADDE 1
AMAÇ

Bu Mutabakat Zaptı'nın amacı, Tarafların uzmanlık ve kalkınma ihtiyaçlarını dikkate alarak Taraflar arasında enerji alanındaki işbirliğinin geliştirilmesini karşılıklı anlayış ve güvenle teşvik etmektir.

MADDE 2
YETKİLİ MERCİLER

1. Bu Mutabakat Zaptı'nın uygulanması amacıyla Taraflar, aşağıdaki yetkili merciler tarafından onaylanmıştır:

- a) Türkiye Cumhuriyeti adına; Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve
- b) Mali Cumhuriyeti adına; Mali Cumhuriyeti Enerji ve Su Bakanlığı.

2. Bu Mutabakat Zaptı'nda yer alan 2. maddenin 1. fıkrasında belirtilen yetkili merciler aşağıdaki hususlardan sorumludur:
- Programların ve projelerin belirlenmesi,
 - Bu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasına yönelik ilerlemelerin gözden geçirilmesi ve taraflara geri bildirimi ve
 - Programların veya projelerin değerlendirilmesi ve sonuç ve tavsiyelerin Taraflara bildirilmesi.

MADDE 3 İŞBİRLİĞİ ALANLARI

1. Taraflar, aşağıdaki alanlarda işbirliği ve projelerin geliştirilmesini teşvik eder:

- Aşağıdaki alanlardaki ortak projelerin Taraflar arasında belirlenmesi ve geliştirilmesi:
 - elektrik santrallerinin kurulması, yönetimi, trafo merkezleri, elektrik iletimi ve dağıtımı ve elektrik sisteminin rehabilitasyonu;
- Enerji alanına yatırımı özendirme amaçlı düzenlenen çalıştay, konferans ve fuarlara müşterek katılım,
- Enerji politikalarının geliştirilmesi ve uygulanmasından sorumlu üst düzey yetkililer ve teknik uzmanların karşılıklı ziyareti,
- Her iki Tarafın uzmanları için hidroelektrik santral ve termik santral sanayilerinde, elektrik iletimi ve dağıtım sektörlerinde uzmanlık eğitim kurslarının teşviki,
- Yenilenebilir enerji alanında aşağıdaki hususlarda projelerin geliştirilmesi:
 - araştırma ve geliştirme,
 - elektrik enerjisi alanında ktlığın giderilmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması,
 - enerji verimliliği,
- Mühendislik ve danışmanlık konularında teknik işbirliği ve bilgi paylaşımı,

2. Bu Mutabakat Zaptı kapsamındaki işbirliğinin bir parçası olarak üstlenilecek her program veya projenin uygulanmasına ilişkin hüküm ve koşullar hakkında Taraflar arasında mutabakat, ayrı bir anlaşmayla sağlanır.

MADDE 4 ÇALIŞMA GRUBU

- Bu Mutabakat Zaptı'nın 3. maddesinde atıfta bulunulan alanlarda yerine getirilecek işlerin uygulanması ve analizinin yanı sıra işbirliği planlarının ortaklaşa geliştirilmesi amacıyla Taraflar, ihtiyaç duyduklarında, bir çalışma grubu (bundan böyle "Enerji Çalışma Grubu" olarak anılacaktır) oluşturur.
- Taraflar, Enerji Çalışma Grubu toplantılarının gündemi, zamanı ve yeri hakkında karşılıklı mutabakat sağlar.

MADDE 5 YATIRIM

1. Taraflar, enerji alanında kamu yatırımcıları ve özel yatırımcılar için pek çok potansiyel yatırım alanı olduğunu kabul etmektedir.
2. Taraflar, kendi şirketlerini her iki ülkede enerji sektörüne yatırım yapmaları için teşvik eder.

MADDE 6 HARCAMALAR

1. Bu Mutabakat Zaptı kapsamındaki faaliyetlerle ilgili harcamalar, bütçe hükümleri ve her bir Tarafın ilgili ulusal kanunları ve düzenlemelerine uyumlu uygun fonların mevcudiyetine tabidir.
2. Bu Mutabakat Zaptı kapsamında özel her bir faaliyetin uygulanması, her bir Tarafın ilgili ulusal kanunları ve düzenlemelerine uyumlu, uygun fonlara yönelik şartları ve koşulları yazılı olarak iletmelerini gerektirir.
3. Taraflarca müştereken aksine mutabık kalınmadıkça, bu Mutabakat Zaptı kapsamında işbirliğinden kaynaklanan tüm harcamalar, sözkonusu harcamaları yapan Tarafça karşılanır.

MADDE 7 GİZLİLİK

1. Bu Mutabakat Zaptı kapsamında gerçekleştirilen işbirliğine ilişkin belirli programların henüz kamuoyuna açıklanmayan ürün veya neticeleri, Taraflarca gizli tutulur.
2. Taraflardan birinin söz konusu ürün veya sonuçları üçüncü bir tarafa ifşa etmek istemesi durumunda, diğer Tarafın önceden yazılı rızası alınır.
3. Bu Mutabakat Zaptı kapsamında gerçekleştirilen işbirliğine ilişkin belirli programların ürün veya neticeleri, ancak Tarafların yazılı rızası ile yayımlanabilir.
4. Bu gizlilik hükmü, zaman sınırlaması olmaksızın yürürlükte kalır.

MADDE 8 İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar arasında bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması, yürütülmesi veya uygulanmasından ve/veya bu Mutabakat Zaptı uyarınca yapılan diğer herhangi bir anlaşma sonucunda ortaya çıkacak her türlü anlaşmazlık, bu Mutabakat Zaptı'nın doğası gereği diplomatik kanallar aracılığıyla Taraflar arasında müzakere ve istişare yoluyla dostane bir şekilde çözülür.
2. Bu tür uyuşmazlıklar, bu maddenin 1. fıkrası uyarınca çözülemez ise, tahkim veya diğer alternatif uyuşmazlık çözüm yolları, konuyu nihai ve bağlayıcı bir karara bağlanabilir ve seçilebilir.

MADDE 9 BİLDİRİM

Bu Mutabakat Zaptı'na ilişkin herhangi bir bildirim, yazılı olarak diplomatik kanallar aracılığıyla bu Mutabakat Zaptı'nın 2. maddesinin 1. fıkrasında belirlenen yetkili merciler vasıtasıyla iletilir.

MADDE 10
FİKRİ MÜLKİYET

Taraflar, ilgili ulusal mevzuatları ve Türkiye Cumhuriyeti ve/veya Mali Cumhuriyeti'nin taraf oldukları uluslararası antlaşmalar uyarınca, bu Mutabakat Zaptı kapsamında devredilen veya oluşturulan fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını temin eder. Bu Mutabakat Zaptı amaçları kapsamında fikri mülkiyet, 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de kabul edilen haliyle Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün Kurulmasına Dair Sözleşme'nin 2. maddesinde belirtilen anlamı taşır.

MADDE 11
YÜRÜRLÜĞE GİRME, SÜRE VE SONA ERME

1. Bu Mutabakat Zaptı, Tarafların Mutabakat Zaptı'nın yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç yasal usullerinin tamamlandığını diplomatik yollarla diğerine bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.
2. Bu Mutabakat Zaptı, beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalır ve süresinin bitiminden en az 30 (otuz) gün önce Taraflardan biri bu Mutabakat Zaptı'nı yenilememe niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, birbirini takip eden beş (5) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Bu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı onayı ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen aynı yasal usul uyarınca yürürlüğe girer.
4. Bu Mutabakat Zaptı, herhangi bir Tarafça, bu Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmeye ilişkin niyetini, altı (6) ay önceden yazılı olarak diplomatik yollarla iletmek kaydıyla herhangi bir zamandasona erdirilebilir.
5. Bu Mutabakat Zaptı sona erdiğinde, bu Mutabakat Zaptı'nın veya bu Mutabakat Zaptı uyarınca Taraflarca yürürlüğe konulan herhangi diğer bir anlaşmanın hükümleri, bu Mutabakat Zaptı çerçevesinde üstlenilmiş veya başlatılmış herhangi bir mevcut veya sona ermeyen yükümlülük veya programa hükmetmeye devam eder. Bir önceki cümlede belirtilen yükümlülükler veya programlar tamamlanıncaya kadar, bu Mutabakat Zaptı halen yürürlükteymiş gibi bu yükümlülükler veya programlar bu Mutabakat Zaptı uyarınca yerine getirilir.

Bu Mutabakat Zaptı, YUKARIDAKİ HUSUSLAR MUVACEHESİNDE, ilgili Hükümetlerin bu konuda tam yetkili temsilcileri tarafından, Türkçe ve İngilizce olarak iki orijinal nüsha halinde ve bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere imzalanmıştır. Yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınır.

2 Mart 2018 tarihinde Bamako'da imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Mali Cumhuriyeti Hükümeti
adına

Berat ALBAYRAK
Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanı

Malick ALHOUSSEINI
Enerji ve Su Bakanı